

**LAURA
MALMIVAARA
ILTATÄHTI**

HELSINGISSÄ KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

Copyright © Laura Malmivaara ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-47781-5

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

Isälle ja pojalle

En osaa rakastaa kuin sinua.

Sinulle riitän, sinä otat minulta kaiken minkä saat. Silität, haalat, roikut minussa. Et päästä irti.

Kohta sinäkin kasvat ja etäännyt. Katsot minua ruokapöydän toiselta puolelta välinpitämättömästi, et puhu tai juokse käytävän toisesta päästä syliini. Meistä tulee erilliset. Minun täytyy maanitella että saan sinut lähelleni, edes hetkeksi.

Sinusta tulee tyytymätön niin kuin kaikista muista. Palaudun kädettömäksi, jään katsomaan sinua yhtä ilmeettömänä. Menevän luonnollisen tavan olla ja rakastaa, taas. Mykistyn, kylmenen, haalenen vääjäämättömästi.

Olen menettänyt hohdettani, mutta se ei ole sinun vikasi. Sinun kuuluukin repiä minusta kaikki irti. Annan sen mitä minulla on. Kuivuneet käteni ja turvonneet silmäni. Kapeat, hailakat huuleni ja korkeat poskipääni. Olen kulmikkaaksi ja kuivaksi veistetty. Vuodet näkyvät uurteina silmiäni alla ja alaspäin valuvina huulina. Näytän onnettomalta, vaikka olen täynnä rakkautta ja voimaa.

Sinä hämmensit minut, nyrjäytit asentoni paikoiltaan.

Yhtäkkiä olen alussa.

– Ei ole enää pitkä matka, yritä jaksaa. On kirkasta, mä tiedän. Kohta käännytään, kohta aurinko menee pois.

Armas katsoo minua haaleansinisillä silmillään ja imee tuttia. Ohut, synnytyssairaalasta varastettu liina on mytyssä turvaistui-
men reunalla. Se on käytössä haalistunut ja Armakselle jo aivan liian pieni. Olemme melkein keskustassa, liikenne seisoo ranta-
tiellä tietöiden takia. Armas pulpauttaa tutin pois suustaan ja pot-
kii jaloillaan kärsimättömästi. Yritän samaan aikaan katsoa tietä ja kaivaa turvakaukalon alla olevasta laukusta tuttipulloa. Lämmi-
tin kotona täyden pullon äidinmaidonkorviketta, nyt se on jo haa-
listunut viileäksi ja väljähtynyt. Neuvolan mukaan tuttipullot voi-
si jo jättää pois, mutta en ole jaksanut aloittaa vieroitusta. Maito
on rauhoittanut pojan aina kun on tarvinnut. Tällä kertaa Armas
irvistää, kun laitan pulloa sen suuhun.

– Ota vähän. Se on ihan hyvää vielä.

Maitoa valuu suupielistä kaulaan ja paidalle. Pyyhin ne peiton
kulmalla ja vilkaisen, että olen pysynyt ajotien keskellä. Vauhti-
ni on tippunut, autot hurauttavat ohi armottomasti. Yritän antaa
maitoa uudelleen, ei se niin pahaa voi olla, muutaman tunnin
vanhaa, kyllä sitä voi vielä antaa.

Armas tarttuu pulloon ja heiluttaa. Maitoa lentää sinne tänne,
eikä juomisesta tule mitään.

– Ei sitten. Mihin sä taas heitit tutin? Se menee ihan likai-
seksi.

Tutti löytyy pojan pepun alta. Tunnen, että vaippa on täytty-
nyt ja pursuaa shortsien nappien välistä. Se täytyy vaihtaa heti El-
lan luona, ajattelen ja työnnän tutin Armaksen suuhun. Kitinä

sammuu kuin seinään ja Armas jää jauhamaan muovista tuttia tyytyväisenä.

Tästä piti tulla hellepäivä, mutta auton mittari näyttää vain 19 astetta. Elokuu on ollut viileä.

Lähdin sanomatta kenellekään mitään. Pakkasin mukaan hoitolaukun, vaunut, paketillisen housuvaippoja ja toiveikkaana oman tietokoneeni. Takapenkillä roikkuu kesämekko esiintymistä varten. Aurinko lävistää kankaan turkoosin sävyt ja värjää takapenkin kesäisen hehkuviin väreihin. Sandaalit lojuvat jalkatilassa eväskassin alla.

Käännyn tutuille kulmille. Ohitan ruotsinlaivan ja katolilaisen kirkon ja jatkan Tehtaankatua rantaan asti. Kaipaen tänne välillä. Autojen matelevat jonot miellyttävät minua jollain oudolla tavalla. Nautin ajamisesta kapeilla, kimmeltävillä poikkikauduilla, joilla käydään liian kalliissa lähikaupoissa ostamassa kahvia, ja risteyksissä, joiden taustalla meri pilkahtelee.

Teo ei koskaan muuttaisi tänne, kerrostaloon muiden kerrostalojen keskelle. Mutta minusta ajatus lopullisesta kodista kaupungin laitamilla tuntuu epätodelliselta. Vuodet Teon talossa ovat antaneet olosuhteet, joista ei ole tarvetta lähteä liikkeelle. Se häiritsee joskus. Olen tottunut liikkumaan, en jäämään paikoilleni.

Ella heiluttaa meille parvekkeeltaan. Tummat paksut hiukset hulmuavat kasvoille, kun hän roikkuu kaiteen yli. Ella näyttää peukua, hän on valmis lähtemään. Nyökkään merkiksi, ei ole kiire. Avaan takapenkin oven, jotta Armas näkee ulos. Raikas ilma kulkee auton läpi ja poika hymyilee.

– Ella tulee, sun isosisko.

Armas osoittaa ylös.

– Siellä. Ella. Heilutetaan.

– Hei hei, poika sanoo.

Muita sanoja ei ole vielä käytössä. Paitsi auto. Ja tietysti äiti.

Ellalla on talon ainoa parveke, ainoa jolta näkee koko kadun, Punavuoren kattojen rykelmän. Ellan suunnitelmissa oli vuorata parveke kukilla, mutta kesä on mennyt nopeasti. Kestää aikansa ennen kuin uudessa kodissa on kaikki paikoillaan, yritin rauhoittaa häntä, kun kannoimme parvekkeelle kaksi metallista tuolia ja pienen pöydän. Vasta kun olet asunut siellä yhden kesän, tiedät mitä parvekkeelle haluat. Anna itsellesi aikaa totutella ja tunnustella, mitä kaipaat, toistelin. Osta ensin yksi pelargoni, katsele miltä se näyttää.

Ella huolehtisi Armaksesta sillä aikaa, kun pitäisin puheen kirjallisuuspäivillä. Ellaa lähtö jännitti, hän ei ole hoitanut pikkuveljeään vielä yksin. Olisin poissa vain hetken, muutaman tunnin korkeintaan, selviät siitä helposti, vakuutin Ellalle ja lopulta hän suostui.

Puheen olen kirjoittanut hyvissä ajoin ja tunnollisesti ohjeiden mukaan. Kuusi sivua omakohtaista pohdintaa esikoiskirjan tiimoilta. Olen käyttänyt kirjoittamiseen monet Armaksen päiväunet. Olen lukenut puhetta kuiskaten, hionut rakennetta ja etsinyt sopivan avointa loppua. Ulkoa opettelemisen olen jättänyt viime tinkaankin ja näyttää pahasti siltä, ettei se tule onnistumaan ollenkaan.

Olin suunnitellut lukevani sen Ellalle ääneen matkalla, mutta en ole varma kestäisinkö Ellan kommentteja vain tunteja ennen esiintymistä. Olen puhunut esikoiskirjastani paljon, mutta nahka on edelleen ohut, varsinkin perheenjäsenten armottomuudelle. Ella on aina ollut kiinnostunut ajatuksistani, hänen kanssaan kävin esikoiskirjan rakennetta läpi, vaikka hän oli silloin hädintuskin aikuinen. Hän kuunteli tarkkaan ja ehdotti asioita, joita tekstistä selvästi puuttui. Ellan mielestä kirjani olisi kaivannut

enemmän etäännytystä, minä taas halusin pysytellä lähellä omaa kokemustani.

Ella tulee vauhdilla autolle, Armaksen eteen.

– Moi kulta rakas. Mulla on ollut sua niin ikävä.

Armas pelästyy ja alkaa itkeä. Ella vetäytyy nopeasti pois, ja ilo kasvoilta häviää.

– Se on unohtanut mut, Ella sanoo.

– Ei ole, se vaan hätkähtää aina kun joku tulee yhtäkkiä. Se rauhoittuu, kun lähdetään ajamaan. Tää on vaan tämmönen vaihe.

Halaan Ellaa ja heitän putkikassin perätilaan.

– Sori, sä joudut istumaan nyt takapenkillä. Työt alkaa heti.

Sinä tulit kuitenkin. Et luovuttanut, enkä minäkään aio.

Minä olen sinun äitisi, sinun ja kahden muun. En ole enää nuori, en ole välttämättä täällä enää, kun sinä olet vanha. En ehkä näe lapsiasi, ja se surettaa minua jo nyt, vaikka olet itsekin vasta vaipoissa.

Isäsi on vielä vanhempi kuin minä, mutta olen varma, ettei se tule haittaamaan sinua. Hän on lapsenmielinen, nauraa ja leikkii eikä ota mitään kovin vakavasti. Ei käytä kenkiä kesäisin eikä harjaa tukkaa aamuisin.

Isäsi on odottanut sinua vielä kauemmin kuin minä. Hän on halunnut sinua niin paljon, melkein liian paljon. Melkein erosimme sen takia. Tai ei se sinun vikasi ollut, ei sinua vielä ollut, eikä ketään muutakaan niistä, jotka jäivät matkan varrelle. Oli vain isäsi oma pettymys siitä, että hän oli alkanut kaivata isoa perhettä liian myöhään. Me olimme vasta tavanneet, emme olleet ehtineet kunnolla edes rakastua, kun sinä tulit puheeksi.

Isälläsi oli tytär, minulla kaksi. Luulin että se riittäisi. Minulle se olisi riittänyt, myönnän sen. Ei sinun kannata siitä hätkähtää.

En vain ollut ehtinyt ajatella kolmannen lapsen mahdollisuutta. Olin vasta saanut itseni jaloilleni. Olin päässyt menneistä eroon, ja tuleva tuntui olevan jotain muuta kuin sinä. Jotain ihan muuta.

Mutta isäsi halusi enemmän, enemmän kuin vain yhden. Hän rakastaa lapsia ja oli pettynyt itseensä, siihen että aloitti lisääntymisen niin myöhään. Sitä sanaa hän todella käyttää, lisääntyä.

Eikä hänen tunnettaan voinut ohittaa. Se oli läsnä joka päivä, jokaisessa riidassa, jokaisessa hiljaisuudessa ja painostavassa katseessa.

Armas rauhoittuu jo ennen kuin olemme ohittaneet ensimmäisen risteyksen. Ella uskaltautuu silittämään tämän hikistä jalkaa. He katselevat toisiaan hiljaisuuden vallitessa, tutkivat ja muistelevat toistensa olemusta. Isosisko ja pikkuveli, jotka eivät ole koskaan jakaneet yhteistä kotia.

Ella muutti pois heti palattuaan armeijasta, niin hän ilmoitti jo sinne lähtiessään. En palaa enää kotiin, haluan omilleni heti kun mahdollista.

Se oli irtiotto kaikesta. Meistä vanhemmista, kahdesta kodista, odotuksista ja uusista vauvoista. Aivan kuin armeijassa vietetty aika olisi ravistellut Ellan irti totutusta. Seurasin etäältä, miten Ellan ulkopuolisuuden tunne voimistui, eikä maailmanjärjestys tuntunut samalla tavalla ymmärrettävältä kuin ennen. Armeijan hierarkia ja järjestys oli järkyttänyt Ellan optimismia, paluu takaisin vaikutti hämmentävän Ellaa entisestään. Ei ollut enää paikkaa mihin tulla. Oma koti oli luotava kokonaan uudestaan. Viimeisenä iltana ennen Ellan muuttoa haimme viinipönikän alakertaan ja istuimme pakattujen tavaroiden keskelle. Aune liittyi joukkoon, kaadoin pienen lasillisen myös hänelle.

– Ota vaan mitä haluat, sanoin, kun Ella pakkasi mukaansa siniset, paksut viinilasit, joissa oli keltainen jalka. Olin itse ostanut ne omaan ensiasuntooni. Ella availi kaappeja, tyhjensi niistä kaiken mistä piti. Laatikot, Ikea-kassit ja jätessäkit odottivat kantamista portaiden päässä. Niitä kerääntyi paljon.

– Uudelle alulle, sanoin juhlallisesti ja kilistimme mukeja.

Ella hehkui jännityksestä ja lähdön aiheuttamista tunteista, Aune eläytyi niihin kuin rauhoittavana peilinä. Ensimmäistä

kertaa tyttöt irtaantuisivat toisistaan. He olisivat omillaan, eivät enää takapenkillä kuljetettava yksikkö, Ella ja Aune.

Olin kaivannut kolmikkoamme. Armas nukkui Teon kanssa yläkerrassa, minun ei tarvinnut kuulostella ääniä eikä olla käytettävissä mihinkään muuhun. Hetken olin vain Ellan ja Aunen äiti. Ohimeneviä lounaita lukuun ottamatta olimme eriytyneet erilaisiksi, vaihteleviksi kokoonpanoiksi, enkä enää muistanut millaista oli, kun olimme kolmistaan. Kun minä olin vain heitä varten, he vain keskenään. Eron jälkeen meille muodostui oma tapamme olla yhdessä. Rento ja mutkaton. Meillä oli hauskaa, tai niin ainakin luulin. En tiennyt, oliko se samanlaista heille. En kysynyt. Vastaus olisi voinut olla vaikea ottaa vastaan. En ollut valmis siihen.

Istuin alakerran lattialla ja seurasin tyttöjä pakkaamassa. Aivan kuin joku olisi yhtäkkiä siirtänyt sermin sivuun: Katso lapsiasi. Katso mitä heistä on tullut.

Äitiys on myös sitä, vierekkäin istumista hiljaa. Ei pelkästään hoitamista ja syöttämistä, vaan myös aikuisuutta yhdessä. Maailmojen seuraamista lähekkäin, niiden pelaamista. Vanhenemista rinnakkain, eri aikaan, samaa tahtia.

Kaivoin puhelimen esiin ja näin, miten tyttöjen ilme kiristyi. Ei, et ota kuvaa, luin heidän kasvoiltaan. Voitko nyt vain olla tässä hetkessä, älä pilaa tätä kuvaamalla. He olivat kovia, kuin yhteinen muuri, jota yritin pehmittää maanitellen ja lahjoen. Tuntui kuin heidän yhteinen rintamansa olisi vahvistunut Armaksen syntymän myötä, kuin heidän olisi ollut pakko tukeutua enemmän toisiinsa kuin minuun.

– Please?

Molemmat pudistelivat päätään. Odotin hetken, mutta mitään ei tapahtunut, ilmekään ei värähtänyt heidän totisilla kasvoillaan.

- Ei, Ella totesi molempien puolesta.
- Mä en ymmärrä miksei. En mä laita näitä mihinkään.
- Ihan sama, mutta ei, Aune toisti.

Laskin puhelimen pöydälle. Olisin halunnut Armaksen kuvien keskelle myös muutaman vilauksen tytöistä. Viimeisten yhteisten hetkien taltioiminen olisi ollut tärkeää.

- Mulle ei jää mitään muistoja tästä, sanoin ääneen.

Olin pettynyt ja näytin sen.

– Sä saat olla meidän kanssa, eikö se riitä? Ella kysyi, vaikkei oikeastaan edes odottanut vastausta.

Panin puhelimen pois, en voinut muutakaan.

Valvoimme pitkälle yöhön. Kävimme läpi tavaroita ja puhuimme menneestä, ajasta ennen kuin tulimme Teon taloon. Muistelimme jokaisen kodin eron jälkeen. Valkoiset, kauniit erkkerit Laiturinkadulla ja punaiset keittiön seinät Hakaniemessä. Kaikki ne kuuluivat meidän kolmen selviytymistarinaan. Sain unohtuneen Amerikan-tuliaisien Ellalta, keraamisen, turkoosin sydämen. Se oli lempiväriäni ja yksinkertaisen kaunis.

- Kiitos, sanoin ja halusin häntä.

Muistot ja lelut laitoimme laatikkoon, ne lähtisivät minun mukani saareen.

En halunnut, että Ella jättäisi taloon mitään. Se oli loukannut Ellaa. Näin, että silloin hän itki. Ei syyttävästi tai vihaisena, heittoni oli vain osunut vielä herkkään kohtaan.

– Ettekö te halua, että musta jää tänne mitään? Ella kysyi ja pieneni silmissä.

– Voi rakas, totta kai. Teo on vaan niin tarkka tavaroiden paikoista, kyllähän sä sen tiedät, ei se liity suhun. Sulla on aina paikka täällä.

Ella pyysi saada jäädä hetkeksi yksin. Auto seisoi talomme pihalla ja Ella sen etupenkillä. Minua kouraisi. En voisi luvata

Ellalle pysyvää paikkaa talossa, sillä talo ei ollut minun, se oli Teon. Auto oli Teon. Kaikki ympärillämme oli Teon.

Eron mahdollisuus oli Ellan ja Aunen maailmassa koko ajan läsnä. He olivat pakanneet elämässään kamojaan autosta toiseen niin paljon, että siitä oli tullut ainoa pysyvä olotila. Olla matkalla, kodista toiseen, mielentilasta toiseen. Katse eteenpäin eli ei mihinkään, niin olimme edenneet.

Jossain vaiheessa Ella tuli takaisin sisään ja jatkoi pakkaamista. Aamulla huone oli tyhjä viimeistä kaappia myöten.

Muistan, kuinka kävelin ensimmäisen kerran tähän taloon, sinun tulevaan kotiisi. Nousin leveät tammiset portaat ylös ja halasin isääsi. Se oli meidän kolmas tapaamisemme. Hän oli yhtä hurmaava ja lämmin kuin ensimmäisellä ja toisella kerralla. Isäsi oli pitkä, hänen kätensä kietoutuivat selkäni ympärille tiukasti ja määrätietoisesti. Ihanaa että tulit, hän sanoi. Annoin itseni rentoutua. Avasin silmät ja näin maiseman.

Silloin oli talvi. Meri oli valkoinen ja loppumaton. Puiden rungot paljaat ja pysähtyneet, mikään ei estänyt minua näkemästä olohuoneesta avautuvaa näkymää. Se oli lumoava: leveä kaislale rantaa ja kaukana siintäviä saaria. Olin ajanut keskustasta vaivaiset puoli tuntia ja yhtäkkiä olin rannalla, etäällä melusta ja ihmisistä. Ikkunoista ei näkynyt kuin lumista rinnettä ja käpyvalaisimia siellä täällä.

Olohuoneessa ei ollut huonekaluja. Se oli yhtä isoa, tyhjää tilaa, jonka toinen sivu oli ikkunoilla vuorattu. Tilaa jakoi muutama porras, joilla oli istuttava, koska tuoleja ei ollut. Tai oli siellä tyynyjä. Olohuoneen päädyssä oli kymmeniä erivärisiä tyynyjä,

ne rönsyilivät kaikkialle. Tyynyksa, täydellinen jäänrikkoja, isäsi nauroi. Siitä sai heti puheenaihetta, jos muuta ei keksinyt.

Isäsi mielestä se oli paras asia koko talossa. Mitä vähemmän tavaroita, sen parempi, hän sanoi. Hän otti vauhtia ja hyppäsi tyynyjen keskelle. Alla oli futonpatja, mihinkään ei sattunut. Laskin laukun lattialle ja juoksin perässä koko pitkän, tyhjän olohuoneen läpi. Pöllähdin tyynyjen väliin sivuttain ja hiukset silmillä. Isäsi nauroi ja veti minut lähemmäs itseään. Isällesi kaikki oli luonnollista ja helppoa. Tukka oli takussa ja sojotti joka suuntaan. Henkselit roikkuivat housujen päällä, t-paidan hiha oli repaleinen ja likainen. Hän oli vastustamaton.

Isäsi oli nähnyt talon kaikki vaiheet. Isäsi isoisä rakennutti sen kuusikymmentäluvulla, ja Fafan kuoltua isovanhempasi muuttivat sinne. Kun isäsi odotti ensimmäistä lastaan, oli hänen aikansa tulla.

Oli alkanut pyryttää lunta, en nähnyt kuin sakeaa valkoista sumua. Olisi tehnyt mieli puhua enemmän, kysyä mitä mies ajatteli elämästään juuri nyt, eron jälkeen. Oliko hän edelleen surullinen? Itkikö hänkin eteisen lattialla tyttärensä lähdettyä, raivoisasti ja avuttomasti? Oliko pettymys jo laantunut, vai teki-kö se tästä meidän hetkestämme epävarman ja mahdottoman? Oletko jo antanut anteeksi lapsesi äidille, olisin halunnut kysyä. Oletko jo valmis kohtaamaan toisen, minut? Ei hän ollut. Jos olisin ottanut asian silloin esiin, olisin saanut väärän vastauksen. Hän oli vihainen ja varautunut, ei ollenkaan niin rauhassa kuin miltä näytti. Ei ollenkaan irti.

Seisoin jokaisessa tyhjässä huoneessa hetken, niitä oli yli kymmenen. Yritin etsiä vihjeitä hänen entisestä elämästään. Mil-lainen nainen täällä oli asunut vielä puoli vuotta aiemmin? Tappeteissa oli harmaita kuoseja ja rikki revittyjä riekaleita. Lapsen jälki näkyi enemmän kuin naisen. Askartelutilassa oli maali-

läiskiä lattiassa ja seinissä, vessan ovi oli maalattu kirkkailla väreillä. Isäsi oli antanut elämän valua yli äyräiden, hän oli antanut lapselle tilan toteuttaa itseään ja toteutui siinä varmasti itsekkin. Näin mielessäni isäsi istumassa lasten keskellä, työhousut maalista tahraisina ja tukka sivulle vedettynä. Siinä hän varmasti oli omimmillaan, lasten ringissä, likaisena ja luovana, täydellisen keskittyneenä. Jäin yöksi. Sänky oli kapea, mahduin siihen juuri ja juuri. Isäsi kuorsasi. Minä valvoin.

Halusin jäädä taloon jo silloin. Olisin luvannut tehdä talosta uudelleen kodin, joka tuntuisi kodilta eikä olisi tyhjä ja väritön. Halusin isäsi kokonaan, kaiken menneen ja kaiken mitä tulisi eteen.

Ella riisuu nahkatakkin ja heittää sen auton takaikkunalle. Paksu musta huppari lentää perässä, vain toppi jää päälle.

- Laita ilmastointi täysille, Ella pyytää.
- Se ei toimi, sori.
- Eikä...

Ella hakee hyvän asennon, heittää kaiken ylimääräisen pois läheltään ja huokaisee sitten syvään.

Ellan hermosto on samanlainen kuin äidilläni, aistit läpäisevät sen helposti. Näen miten tunne liikkuu heissä molemmissa. He elävät ympäristön ärsykkeiden mukaan. Nälkä, jano, kuumuus ja häiritsevät äänet sekoittavat keskittymisen. Ensin on luotava ympärille rauhaa ja kauneutta, vasta sitten he pystyvät hengittämään. Muuttopäivänä Ellan uusi koti hehkui puhtautta ja harmoniaa. Hän jynssäsi keittiötä ja oli huolissaan, ettei lavaari imenyt kunnolla. Asetteli pikkuesineitä avohyllylle, laittoi ikkunalaudan tahrn kohdalle kukkaruukun, seisoi keskellä omaa pientä paratiisiaan ja säteili intoa, jota en ollut nähnyt aikoihin. Ella ei pysynyt paikoillaan, hän kulki keittiön ja olohuoneen väliä ja hypähteli mennessään.

Minä istuin lattialla muuttolaatikoiden keskellä ja join Ellan tarjoamaa vichyä. Armas oli nukahtanut syliini painavana ja lämpimänä. Ehkä vauvakin oli aistinut, että meneillään oli jotain erityistä. Silloin kannoin Armasta vielä kuin kengurunpoikasta. Hiki valui kainaloista, se haisi jotenkin oudolta. Tuntui, että synnytyksen jälkeen valuin jatkuvasti jotain. Verta, hikeä, pissaa tai spermaa.

- Sä ansaitset kaiken tän hyvän, sanoin lattialta.

– Kiitos, Ella vastasi ja keskeytti puuhastelun hetkeksi. – Kiitos Teo.

Teon ostama sijoitusasunto oli nyt parhaimmassa mahdollisessa käytössä. Nielimme molemmat liikutusta. Olin niin onnellinen Ellan puolesta, että tunne lähenteli surua. Elin hänen käännekohdassaan, en omassani. Minun arjessani juuri mikään ei tulisi muuttumaan, hänellä kaikki.

Jossain vaiheessa asuntoon tulvahti nuorten naisten äänekäs porukka. Ellan kuusi ystävää. Ellan rakas porukka. Tunsin heidät kaikki, mutta tällä kertaa he ohittivat minut nopeasti. He keskittyivät ihailemaan asunnon huonekorkeutta ja näkymää, joka avautui selkäni takana olevista ikkunoista.

– Mä en kestä, ihan kuin Berliinissä! yksi huudahti ja kutsui muut perässään parvekkeelle.

En halunnut pilata ainutlaatuista hetkeä olemalla paikalla. Se kirpaisi, mutta tiesin että minun oli lähdettävä. Pistin Armaksen kakkavaipan pieneen pussiin ja vein mukani. Halasin vielä Ellaa ennen kuin jätin heidät kiljumaan asunnon upeutta.

Näin mielessäni, kuinka Ella istuisi ystäviensä kanssa pöydän ääressä syömässä pakastepizzaa ja nuudeleita. Heillä kaikilla olisi leveä, elämän keveydestä hämmentynyt hymy. Miten tämä voi olla näin ihana, he huokailisivat yhdessä. Pakastimessa odotti kuohuviini, juuri niin kylmänä kuin Teo oli Ellalle opettanut. Sen pitää olla helmikylmää, sitä Teo toisteli huvittavuuteen asti.

Ella tulisi antamaan ystävilleen pakopaikan omien perheidensä luota, toisen kodin. Ella oli heistä kuudesta ensimmäinen, joka lähti omilleen. Ensimmäinen, jonka kodista muodostuisi kaveriporukan yhteinen tukikohta.

Kauppatorin liikennevaloissa on ruuhkaa. Turisteja valuu tien yli torille, pyöräilijät puikkelehtivat ihmisten välistä eteenpäin